

[Chr. Thomsen.]

sering af loven om landbrugsejendomme, og ønsker de radikale derefter at være med til en virkelig modernisering af de øvrige strukturlove? Det er egentlig det, det drejer sig om, og egentlig det, der er nødvendigt at få klaret, for at vi kan komme videre med hele problemet, sådan som den politiske konstellation i øjeblikket er.

Både landbrugsministeren og hr. Niels Ravn nævnte fællesmarkedet og landbruget. Jeg er ikke uenig i det, der er blevet sagt, men jeg vil gerne sige, at når man diskuterer fællesmarkedsproblemerne i dette land, er vi næsten nået til den problemstilling, at det er et spørgsmål om flæsk og smør. Jeg har altid syntes, at det var en afsporet diskussion. Jeg har aldrig troet på, at landbruget ville få nogen særstilling ved, at vi kom ind i fællesmarkedet. Jeg tror, at vi i diskussionen om fællesmarkedet skal gå ud fra, at når det drejer sig om den erhvervsøkonomiske stilling fremover i fællesmarkedet, så er landbruget fuldstændig ligestillet med fiskeri, med industri og med andre erhverv. Der er ikke i det problem tale om ganske specielle landbrugshensyn. Jeg tror, at fordelene og minusserne vil være nogenlunde ens for alle erhverv, og at det i øvrigt vil være klogt at lægge diskussionen lidt om på dette punkt.

Jeg er ikke helt enig med hr. Niels Ravn, når han siger, at når jord ikke længere egner sig til landbrugsjord, skal man slippe den. Det mener jeg ikke man skal; man skal lade klitdirektoratet, jordlovsudvalget eller statskovvæsenet overtage den for at sikre befolkningen jord til rekreative formål. Vær helt sikker på, at det er langt den mest effektive og på længere sigt også langt den billigste måde at skaffe jord til rekreative formål på.

Jeg vil lige til landbrugsministeren sige, at der selvfølgelig ikke kan være nogen diskussion om vor stilling til landbruget som erhverv; vi ønsker i alle tilfælde en lang tid landbruget fastholdt som eksporterhverv, og det er ud fra dette ønske om at bevare landbrugseksporten, vi mener, at det er nødvendigt f. eks. med en nyorientering med hensyn til sammenlægning. Men i øvrigt er vi villige til at tage alle andre problemer op vedrørende modernisering af dansk landbrug, for hvis ikke dansk landbrug både inden for forædling og forskning og på alle

andre områder holder sig ligesom et hestehoved foran alle andre landbrug, så kan det ikke fortsætte med at være eksporterhverv; derfor bør vi altid gå ind for fremskridt for landbruget som helhed.

Alle har talt om bygningerne, og de blev også nævnt i ministerens redegørelse. Jeg erkender, at man ikke er nået ret langt; det forekommer mig, at tallene ligger sådan, at man i de bedste år i 1960erne brugte 600-700 mill. kr. om året til bygninger, og trods de milliardbeløb, der er brugt på bygninger indtil i dag, er vi ikke nået længere end til, at vel højst 40 pct. af de danske landbrugsbygninger i virkeligheden er tidssvarende.

Nogle talere har ment, at det faktisk var et statsbyggeri, men dertil vil jeg sige, at det måske mere er et spørgsmål om at skaffe kapital og om rentepolitik, for jeg vil da sætte et stort spørgsmålstegn ved, om det skal være statens pligt og opgave at bygge landbrugsbygninger. Jeg er ikke helt sikker på, at hverken staten eller den enkelte landmand i og for sig vil have fordel af det, men det er givet, at man på en eller anden måde — det kan ikke gøres på ét bræt, men over et åremål — må skaffe kapital, og at man kan diskutere rentepolitik på det område. Men det er givet, at det er et stort og et presserende problem, for hvis vi skal have et eksporterhverv, skal det gå på husdyrholdet. Ellers tror jeg ikke, dansk landbrug kan spille nogen rolle, og så er det selvfølgelig nødvendigt, at netop den gren af erhvervslivet bliver moderniseret i takt med tiden.

Der er nogle ordførere, der har efterlyst meningen med denne forespørgsel. Meningen med forespørgslen var at fortælle, at socialdemokratiet er villig til at deltage i en modernisering af landbruget, villig til at tage ansvaret for en lovgivning, der ikke lægger sig hindrende i vejen for en fremtidig fornuftig udvikling. Det er vi villige til at gå ind i et samarbejde om, men vi har ligesom en fornemmelse af, at det kniber for regeringen med at komme i gang med problemerne.

Jeg ser, at hr. Erik Hansen (Ålborg amt) smiler; jeg tror, han har en fornemmelse af, hvor det er, det kniber.

Vi har fremsat denne forespørgsel for at animere regeringen til at komme i gang med at løse problemerne, først og fremmest komme i gang med at løse problemet om loven om landbrugsejendomme, og jeg hå-